

STORTINGET

Innst. 455 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 160 L (2020–2021)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i energiloven (konsesjon for utenlands- forbindelser)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Departementet foreslår endringer i energilovens bestemmelse om konsesjon til utenlandsforbindelser for overføring av elektrisk energi til utlandet. Det foreslås at en utenlandskonsesjon etter energiloven § 4-2 bare kan gis til den systemansvarlige eller foretak hvor den systemansvarlige har bestemmende innflytelse.

Det foreslås en avgrensning av rekkevidden av ovennevnte bestemmelse når det gjelder overføringsforbindelser for elektrisk energi som er knyttet til produksjon eller forbruk av elektrisk energi til havs. Forslaget innebærer at det gjøres unntak fra eierskapskravet for overføringsforbindelser til kraftsystemet på land, som er tilknyttet anlegg for produksjon eller forbruk av elektrisk energi til havs og som krysser avgrensningslinjen mellom Norges kontinentalsokkel og en annen stats sokkel.

Departementet foreslår i tillegg en justering i § 4-2 tredje ledd for mindre utenlandsforbindelser under transmisjonsnettsnivå.

1.2 Bakgrunn

Av energiloven § 4-2 fremgår det at eierskap til eller drift av utenlandsforbindelser krever særskilt konsesjon

(utenlandskonsesjon) fra departementet. Bestemmelsen har vært endret i 2013 og i 2016.

Ved lov av 14. juni 2013 nr. 53 om endringer i energiloven ble det fastsatt at konsesjon etter § 42 bare kunne meddeles til den systemansvarlige eller foretak hvor den systemansvarlige hadde bestemmende innflytelse. Bakgrunnen for lovendringen var et behov for å klargjøre innholdet i bestemmelsen for å bringe den i samsvar med EØS-rettens krav, jf. Prop. 113 L (2012–2013). I proposisjonen ble det vist til at et sentralt formål med eierbegrensningen er å legge til rette for en mest mulig effektiv og sikker kraftutveksling mellom Norge og utlandet, på en måte som ivaretar allmenne samfunnsinteresser som forsyningssikkerhet, miljø og ressursforvaltning. Det ble også trukket frem at den systemansvarlige etter energiloven har best mulighet til å se porteføljen av utenlandsforbindelser i sammenheng med det innenlandske kraftsystemet, herunder virkninger på forsyningssikkerheten og behov for forsterkninger av innenlandsk nett som følge av utenlandsforbindelser. Departementet vektla behovet for en kontrollert utvikling av infrastruktur mellom Norge og utlandet, tilsvarende det øvrige sentralnettet. Etter departementets syn var forslaget i tråd med EØS-retten.

Begrensningen om hvem som kan gis konsesjon, ble opphevet ved lov 2. desember 2016 nr. 87 om endringer i energiloven (utenlandskonsesjon). I Prop. 98 L (2015–2016) som lå til grunn for lovendringen, ble det vist til at det er store kostnader knyttet til å etablere utenlandsforbindelser, og at et mer mangfoldig aktørbilde vil kunne drive frem prosjekter for sammenlikning og i konkurranse med hverandre. Lovendringen trådte i kraft 1. januar 2017.

Den 22. mars 2018 vedtok Stortinget samtykke til at EUs tredje energimarkedspakke innlemmes i EØS-avta-

len, jf. Prop. 4 S (2017–2018) og Innst. 176 L (2017–2018). Samme dag behandlet Stortinget forslaget til endringer i energiloven for å gjennomføre EØS-rettslige krav til reguleringen av kraftmarkedet, jf. Prop. 5 L (2017–2018) og Innst. 175 L (2017–2018). Lovendringene trådte i kraft 1. november 2019.

I anmodningsvedtak nr. 570 (2017–2018) er regjeringen anmodet om «snarest» å «fremme sak til Stortinget om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. om at konsesjon for å eie eller drive utenlandsforbindelser bare kan gis til den systemansvarlige (Statnett) eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse».

I forbindelse med behandlingen av tre representantforslag om å avslå konsesjonssøknaden fra NorthConnect fattet Stortinget den 23. april 2020 anmodningsvedtak nr. 527 (2019–2020), som lyder:

«I tråd med de kriteriene Stortinget vedtok i forbindelse med behandling av Prop. 5 L (2017–2018), jf. Innst. 175 L (2017–2018), ber Stortinget regjeringen snarest fremme forslag om endring i energiloven som sikrer Statnetts monopol på å eie og drifte alle fremtidige utenlandskabler.»

Departementet foreslår på denne bakgrunn endringer i energiloven § 4-2.

1.3 Høringen og departementets vurdering

Olje- og energidepartementet sendte forslag til endring av energiloven § 4-2 på høring 7. september 2020, med høringsfrist 7. desember 2020.

Et flertall av høringsuttalelsene støtter departementets forslag og mener at Statnett er best egnet til å eie, bygge og drive eventuelle nye utenlandsforbindelser. Flere er skeptiske til at NorthConnect-prosjektet ikke faller inn under den nye lovbestemmelsen, slik at det skal konsesjonsbehandles i henhold til gjeldende bestemmelse i energiloven § 4-2. Den andre hovedgruppen av høringsinstanser viser til at det vil være gunstig for utviklingen med et mangfoldig aktørbilde, og mener at utenlandskonsesjoner også bør kunne gis til andre enn systemansvarlig.

Departementet foreslo i høringen at energilovens bestemmelse om konsesjon for utenlandsforbindelser tilbakeføres slik rettstilstanden var før 2016. Forslaget var basert på innholdet i energiloven § 4-2 slik bestemmelsen ble vedtatt i 2013, og følger opp Stortingets anmodningsvedtak. Departementet opprettholder forslaget som var på høring, men med noen endringer som er omtalt nærmere i proposisjonen.

Departementet viser samtidig til innspill fra Statkraft, Hydro og Arntzen de Besche som etterlyser en klargjøring av reglene for eierskap av nett til havs. Det er vist til produksjonsradialer fra vindkraft til havs og inn

til land, eller radialer fra land som er knyttet til petroleumsinstallasjoner til havs. Det er også tatt opp at det i nær fremtid vil kunne utvikles såkalte hybride nettløsninger, og på lengre sikt utvikling av et masket nett til havs.

Etter departementets vurdering bør ikke lovforslaget som nå fremmes, avgjøre hvem som eventuelt skal eie eller drive infrastruktur som bygges for havbasert vindkraft, og som også kan brukes til kraftutveksling. Departementet foreslår derfor en mulighet for å gjøre unntak fra hovedregelen om at kun den systemansvarlige etter energiloven § 6-1 eller selskaper der denne har bestemmende innflytelse, kan gis konsesjon etter energiloven § 4-2. Det vil være en del av en eventuell konsesjonsbehandling å vurdere blant annet hvilke virkninger eventuelle hybride forbindelser vil kunne få på kraftsystemet i Norge.

Foruten vilkår om tidsbegrensning kan det bli aktuelt å stille vilkår i konsesjonen etter § 4-2 om at endret bruk av en forbindelse eller en utvikling av et strømmett til havs kan medføre at de aktuelle kablene skal overføres til Statnett eller et annet selskap på et senere tidspunkt. Man kan også tenke seg en utvikling av et overføringsnett mellom Norge og utlandet i sekvenser. I en slik situasjon vil den etterfølgende utviklingen føre til at forbindelsen endrer karakter. For slike tilfeller kan det være aktuelt å sette nærmere vilkår i konsesjonen etter energiloven § 3-1 for kabelen som er tilknyttet land i Norge.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til endret § 4-2 om utenlandsforbindelser fører ikke med seg vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Lovforslaget vil gjelde for nye forbindelser som konsesjonssøkes etter 1. januar 2020. Det foreslås en overgangsordning som medfører at søknaden fra 2017 som er til konsesjonsbehandling i departementet, kan få konsesjon.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Espen Barth Eide, Ruth Grung, Else-May Norderhus og Runar Sjøstad, fra Høyre, Liv Kari Eskeland, Stefan Heggelund, Aase Simonsen og Lene Westgaard-Halle, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Gisle Meininger Saudland, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Ole André Myhrvold, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Venstre, lederen Ketil Kjenseth, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, og fra Miljøpartiet De Grønne, Per Espen Stoknes, viser til at Stortinget våren 2018

med et bredt flertall vedtok at det skulle gjennomføres en endring av energiloven. Det ble bestemt at ordlyden i loven § 4-2 skal endres slik at det kun er Statnett, eller foretak der Statnett som systemoperatør har bestemmende innflytelse, som kan eie og drifte kraftkabler mellom Norge og utlandet. Dette er i praksis en omgjøring av lovendringen som ble gjort 2. desember 2016, der eierskapsbegrensningene ble opphevet, slik at private aktører kunne bygge, eie og drifte utenlandskabler.

Komiteen viser til at regjeringen la frem et lovutkast som ble sendt på høring i 2020. Olje- og energidepartementet foreslo at skjæringspunktet for den nye bestemmelsen skulle fastsettes til 1. januar 2020, slik at man skulle unngå å ta opp nye saker til behandling før den foreslåtte lovendringen ble vedtatt. Komiteen har merket seg at departementet har en konsesjonssøknad til behandling som ikke oppfyller de nye kriteriene til eierskap, og at departementet foreslår at denne saken ikke omfattes av lovendringsforslaget.

Komiteen viser til at det per i dag finnes 18 utenlandsforbindelser fra Norge til andre land. Disse går til Danmark, Sverige, Finland, Russland, Nederland og Tyskland. Det vises også til at det i tillegg bygges en forbindelse til Storbritannia. Komiteen viser til at samtlige av disse kraftkablene i dag eies og driftes av Statnett.

Komiteen viser til at konsesjoner som er gitt etter energiloven § 2-2 annet ledd, kan ha en maksimal varighet på opptil 30 år. Det vises videre til at den foreslåtte lovendringen ikke vil gripe inn i etablerte eierforhold i forbindelser som allerede eksisterer, og at loven med dette ikke har en tilbakevirkende kraft. Det vises samtidig til at det ved konsesjonens utløp må omsøkes en ny konsesjon, og at denne må være i tråd med de gjeldende kriteriene for å få konsesjon.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet, viser til at Stortingets flertall i 2018, i tillegg til å vedta at Statnetts eiermonopol skal gjeninnføres, også fastla kriterier om at det ikke skulle bygges flere utenlandskabler før det var høstet erfaringer fra kablene som på daværende tidspunkt var under bygging, NordLink og NordSeaLink, og at samfunnsøkonomisk lønnsomhet skulle være en forutsetning for bygging av eventuelle fremtidige kabler. Komiteen viser til at behandlingen av en utenlandskonsesjon forutsetter grundige samfunnsøkonomiske vurderinger.

Flertallet viser til at spørsmål knyttet til utvikling av kraftkabel- og nettanlegg til havs blir aktualisert i disse dager. Det vises til at havnettforbindelser vil være utviklet rundt behovet for blant annet nettilknytning for havvindparker. Flertallet viser videre til at det er flere mulige scenarier for utvikling av havnett, som for eksempel opprettelse av overføringsforbindelser fra havvindanlegg på norsk sokkel til utlandet, i forbindel-

se med gjennomføring av elektrifisering av offshoreinstallasjoner på norsk sokkel, eller at vindkraft til havs bygges ut med forbindelser til både Norge og utlandet. Det vises til at man i slike tilfeller står overfor en annen form for utenlandsforbindelser enn det som tidligere er blitt behandlet etter energiloven § 4-2.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, merker seg at lovforslaget som ble sendt på høring, ikke drøftet spørsmålet om hvem som kan gis konsesjoner i slike tilfeller. Dette flertallet viser til at Statnetts nettmonopol er viktig for å sikre blant annet en helhetlig utvikling og sikker drift av det norske kraftsystemet, og at det derfor er naturlig at dette også bør gjelde kraftnett til havs.

Komiteen har merket seg at det foregår utredninger og diskusjoner både i Norge og i utlandet om ulike løsninger for tilrettelegging av havnett for vindkraftanlegg til havs. Komiteen har også merket seg at departementet foreslår at det kan gjøres unntak fra hovedregelen om at det kun er den systemansvarlige som kan gis konsesjon til utbygging av havnett. Komiteen viser til at havnett i stor grad som tradisjonelle utenlandskabler vil ha påvirkning på det norske kraftsystemet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet, viser videre til at Norge har en relativt høy utvekslingskapasitet sammenliknet med andre land i Europa. Muligheten til å importere kraft, som vi har fått særlig gjennom det nordiske samarbeidet, har kommet norsk industri til gode, da den har økt krafttilgangen i perioder med lav fyllingsgrad i norske vannkraftmagasiner. Flertallet viser til at kraftutveksling mellom land med dette har bidratt til verdiskaping og forsyningsikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at endringen i energiloven svarer fullt ut til det et bredt flertall i Stortinget vedtok i mars 2018 om konsesjon for utenlandsforbindelser, jf. Innst. 175 L (2017–2018). Det vises til de tre sentrale kriteriene som flertallet stilte seg bak: at det ikke skal bygges flere utenlandskabler før det er høstet erfaringer fra de to som er under bygging, at eventuelle framtidige kabler må være samfunnsøkonomisk lønnsomme, og at Statnetts monopol på å eie og drifte kabler skal gjeninnføres. Disse medlemmer mener dette i praksis er en omgjøring av lovendringen som ble gjort 2. desember 2016, der eierskapsbegrensningene ble opphevet, slik at private aktører kunne bygge, eie og drifte utenlandskabler. Det vises til at den mye

omdiskuterte private kabelen NorthConnect ble et tema nettopp som følge av lovendringen fra 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at lovforslagets formulering om behandling av konsesjonssøknader som allerede er under behandling, der NorthConnect er det eneste eksemplet på en slik søknad, er for åpen i sin nåværende form. Selv om disse medlemmer forstår at intensjonen bak formuleringen er å unngå tilbakevirkende kraft, som er et viktig prinsipp for lovendring, kan formuleringen likevel leses som om man åpner for at en eventuell konsesjon kan gis på en slik måte at NorthConnect i teorien ikke bare kan bygges, men også driftes privat i en periode for først senere å overdras til Statnett. Disse medlemmers klare forståelse er at kabelen ikke kan settes i drift av andre enn Statnett.

Disse medlemmer stiller seg fullt og helt bak prinsippet om at lovendringer ikke skal ha tilbakevirkende kraft. Samtidig viser disse medlemmer til den tydelige politiske føringen Stortinget ga om at Statnett skal være den eneste utbygger og drifter av alle framtidige utenlandskabler. Disse medlemmer ønsker derfor å tydeliggjøre at dersom NorthConnect en gang i framtida skulle få konsesjon, noe som altså utelukkende vil være aktuelt dersom kriteriene om samfunnsøkonomisk nytte og erfaringer fra de nye kablene viser seg å være overveiende positive, så må Statnett uansett ha overtatt kabelen før den faktisk kan bli satt i drift. Disse medlemmer oppfatter at det er en de facto enighet om at dette er det som i så fall vil skje, men vil gjerne ha det tydeligere formulert i forbindelse med lovvedtaket. Disse medlemmer viser også til at Statnett i sitt høringsinnspill har påpekt risiko ved å overta utenlandsforbindelser bygget av andre. Derfor mener disse medlemmer at en innstramning av formuleringen vil være både viktig og i tråd med det som ble vedtatt i Stortinget i mars 2018.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at det å høste erfaringer fra kabler som er under bygging, er et sentralt kriterium. Det er ønskelig å se de faktiske virkningene av hvilken effekt kablene som er under bygging, har på de norske strømprisene, forsyningssikkerheten og strømsystemet for øvrig. Høsting av erfaringer fra de nye kablene er sentralt nettopp fordi det er interessant hva disse erfaringene forteller oss. Disse medlemmer viser til at det europeiske energisystemet er i rask endring med storsatsing på utbygging av ren, rimelig og fornybar energi. Særlig landene rundt Nordsjøen bygger nå ut fornybar kraft i svært høyt tempo og legger planer for ytterligere utbygging gjennom EUs grønne giv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet slår fast at det ikke på noe tidspunkt blir aktuelt å støtte bygging av kabler som forverrer konkurransesituasjonen for norsk industri.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser videre til at det ved igangsettelsen av tysklandskabelen NordLink den 16. september 2020 fremkom at Nord-Tyskland i mellomtiden har blitt såpass selvforsynt med fornybar kraft at de har mindre behov for å importere kraft fra Norge enn det man først trodde da daværende energiminister Ola Borten Moe inngikk den opprinnelige avtalen om denne kabelen med Tysklands daværende viseskansler og økonomiminister Philipp Rösler i 2012. Disse medlemmer viser til at det betyr at Norge i nær framtid faktisk kan komme i en situasjon der det blir aktuelt å importere rimelig fornybarkraft til Norge, slik vi allerede ofte gjør fra Danmark.

Disse medlemmer viser til at saken om endring i energiloven først og fremst handler om tradisjonelle utenlandskabler som går mellom to land. Det som ikke var en del av diskusjonen i 2018, da vedtaket om å endre energiloven ble gjort, var mellomlandsforbindelser som går til og via offshoreinstallasjoner. Den siste tiden er det blitt knyttet en del spørsmål til utvikling av havnett, blant annet i forbindelse med nettilknytning for havvindparker og oljeplattformer. Disse medlemmer viser til at det er flere mulige scenarier for utvikling av havnett, som opprettelse av overføringsforbindelser fra havvindanlegg på norsk sokkel til utlandet, elektrifisering av oljeplattformer eller at havvind bygges ut med forbindelser til både Norge og utlandet. I slike tilfeller står man overfor en annen form for utenlandsforbindelser enn det som tidligere er blitt behandlet etter energiloven § 4-2.

Disse medlemmer viser til at det er sterke argumenter for at Statnett også skal ha ansvar for den nye, hybride typen mellomlandsforbindelser. Et viktig argument for dette er behovet for en samlet og koordinert styring av nettinfrastruktur på land og til havs. Disse medlemmer mener at Statnett bør få ansvar for å samordne, harmonisere og forvalte strømmettet, i tillegg til å håndtere kontakten opp mot brukere, være systemarkitekt og sikre nøytralitet.

Disse medlemmer viser til den økende bekymringen for mangel på kraft for landbasert industri og elektrifisering av samfunnet i årene som kommer. Utbygging av et havnett må ta hensyn til dette, i tillegg til å ses i sammenheng med at havnett, flytende havvind og elektrifisering av sokkelen ikke skal ha negativ innvirkning på etablering av ny og elektrifisering av eksisterende fastlandsindustri. Videre elektrifisering av nye og eksisterende felt må derfor skje samtidig som det sik-

res tilstrekkelig fornybar kraft til både eksisterende og ny industri på fastlandet.

Disse medlemmer viser til at havnettutbygging bør gjøres basert på en helhetlig plan og bør sees i sammenheng med elektrifisering av sokkelen og utvikling av nye havvindparker. Disse medlemmer viser videre til at det vil være gunstig for utviklingen av en norsk havvindnæring at Statnett også eier og drifter havnettet, da Statnett etter disse medlemmers syn vil ha best grunnlag for å gi raske nettavklaringer til havvindprosjekter samtidig som man ser helheten i systemet og koblingen opp mot kraft- og nettbehovene på land.

Disse medlemmer viser til at det er behov for harmonisering mellom havenergilova og energiloven og eventuelt andre rammevilkår som har betydning for en likeverdig behandling av ulike havnæringer. Det er i dag havenergilova som har bestemmelser om konsesjoner for produksjons- og nettanlegg, om systemansvar og om utførsel og innførsel av elektrisk energi til og fra andre land. For å sikre best mulig koordinering av kraft på land og til havs mener disse medlemmer at denne loven bør harmoniseres med energiloven som gjelder for land. Det også behov for mer juridisk forskning på havrett med sikte på regulering av ulike energibærere og næringsinteresser og for å ivareta sameksistens i norske havområder.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en presisering av formuleringen som omhandler konsesjonssøknader som er under behandling, på en måte som tydeliggjør at det bare er Statnett som kan bygge og drifte utenlandskabler, og at en privat kabel som for eksempel NorthConnect ikke kan settes i drift uten at eierskapet er overdratt til Statnett.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Statnett får ansvaret for å samordne, harmonisere og forvalte havnett og hybride mellomlandsforbindelser, i tillegg til å være systemarkitekt og håndtere kontakten opp mot brukere.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen igangsette prosess og komme tilbake til Stortinget med forslag om harmonisering av energiloven og havenergilova slik at man får et

helhetlig juridisk rammeverk for nett og kraft på land og til havs.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det går frem av saken at «[l]ovforslaget vil gjelde for nye forbindelser som konsesjonssøkes etter 1. januar 2020», og at «[d]et foreslås en overgangsordning som medfører at søknaden fra 2017 som er til konsesjonsbehandling i departementet kan få konsesjon». Disse medlemmer merker seg dermed at måten regjeringen har fulgt opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 527 (2019–2020) på, er ved å fortsatt skape usikkerhet rundt hvorvidt det vil åpnes for å gi NorthConnect konsesjon eller ikke. Disse medlemmer vil understreke at nevnte anmodningsvedtak om at Statnett skulle sikres monopol på eierskap og drift av alle fremtidige utenlandskabler, kom som et resultat av debatten om NorthConnect. I lys av dette er det underlig at saken om de foreslåtte endringene i energiloven ikke på noen måte vil omfatte nettopp intensjonen knyttet til NorthConnect-kabelen. Disse medlemmer mener endringene i energiloven burde innrettes slik at også denne konsesjonssøknaden omfattes av dem. Disse medlemmer mener fortsatt det er viktig at det ikke gis konsesjon til NorthConnect.

Disse medlemmer viser i den forbindelse til svarbrev til komiteen av 11. mai i år, hvor det går frem at det å ta ut den foreslåtte overgangsbestemmelsen i lovteksten, vil innebære at vedtak i konsesjonssaker, herunder søknaden vedrørende NorthConnect, må treffes etter gjeldende rett på det aktuelle tidspunkt. Disse medlemmer mener en slik løsning vil ivareta intensjonen i anmodningsvedtaket, nemlig å sikre Statnetts monopol på å eie og drifte alle fremtidige utenlandskabler.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at statlig eierskap over sentralnettet er en forutsetning for å sikre demokratisk kontroll, forsyningsikkerhet og fordeling av ressurser av kritisk infrastruktur som strømmettet er. Det er klart at dette også må gjelde utenlandsforbindelser. Dette har lenge vært et viktig politisk spørsmål, og energilovens bestemmelser på dette konkrete området er endret en rekke ganger, som det også er redegjort for i forslaget. Dette medlem støtter hovedlinjen i lovforslaget. Dette medlem er uenig med regjeringen i forslaget om å unnta NorthConnect-prosjektet fra lovendringen siden dette er konsesjonssøkt. Søknaden ble oversendt til Olje- og energidepartementet fra NVE uten innstilling. Det hadde blitt søkt om konsesjon til bygging av den samme forbindelsen også før endringen av energiloven ble fremmet og behandlet i Stortinget i 2013, uten at det ble gitt noe unntak for søknader under behandling i det lovvedtaket. NVE satte den gang konsesjonsbehandlingen av NorthConnect og NorGer på vent. D e t t e m e d -

lem mener derfor at det heller ikke denne gangen er noe som tilsier at det skal gis unntak som åpner for å bygge denne kabelen.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti følgende forslag til endring av lovforslaget under romertall II:

«II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.»

Disse medlemmer viser til at det i utgangspunktet ikke er noen særlig begrunnelse for å skille mellom nettinfrastruktur til land og til havs, og at de samme hensynene til helhetlig tenking og drift av kraftsystemet gjør seg gjeldende for havnettet. Disse medlemmer mener derfor at det også bør fremmes et nytt forslag som regulerer at det også er det offentlige, gjennom Statnett, som skal eie og drive infrastrukturen til havs.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til å endre energiloven slik at nettinfrastruktur til havs eies av Statnett, på samme vilkår som infrastruktur på land og mellom land.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at Statnett får ansvaret for å samordne, harmonisere og forvalte havnett og hybride mellomlandsforbindelser, i tillegg til å være systemarkitekt og håndtere kontakten opp mot brukere.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en presisering av formuleringen som omhandler konsesjonssøknader som er under behandling, på en måte som tydeliggjør at det bare er Statnett som kan bygge og drifte utenlandskabler, og at en privat kabel som for eksempel NorthConnect ikke kan settes i drift uten at eierskapet er overdratt til Statnett.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

Romertall II skal lyde:

II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å endre energiloven slik at nettinfrastruktur til havs eies av Statnett på samme vilkår som infrastruktur på land og mellom land.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I § 4-2 første ledd annet punktum fremmes av en samlet komité. Komiteens tilråding I § 4-2 tredje ledd fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne. Komiteens tilråding II fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne. Komiteens tilråding B fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

vedtak til lov

om endringer i energiloven (konsesjon for utenlandsforbindelser)

I

I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. gjøres følgende endringer:

§ 4-2 første ledd annet punktum skal lyde:

Konsesjon kan bare gis til den systemansvarlige etter § 6-1 eller til foretak hvor denne har bestemmende innflytelse

Nåværende § 4-2 første ledd annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 4-2 tredje ledd skal lyde:

Konsesjon etter første ledd kan likevel gis til andre når forbindelsen er tilknyttet anlegg for produksjon eller forbruk av elektrisk energi til havs og krysser avgrensningslinjen mellom Norges kontinentalsokkel og en annen stats sokkel. Det samme gjelder for mindre uten-

landsforbindelser *under transmisjonsnettsnivå* i grenseområder. For *disse* kan det gjøres en forenklet vurdering av om konsesjon bør gis, og vilkår i konsesjonen kan tilpasses *disponeringen av forbindelsen i det aktuelle området*.

II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.

Energiloven § 4-2 første ledd annet punktum gjelder ikke der en søknad om konsesjon har kommet inn til konsesjonsmyndigheten før 1. januar 2020.

B.

Stortinget ber regjeringen igangsette en prosess og komme tilbake til Stortinget med forslag om harmonisering av energiloven og havenergilova slik at man får et helhetlig juridisk rammeverk for nett og kraft på land og til havs.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 18. mai 2021

Ketil Kjenseth

leder

Espen Barth Eide

ordfører

